

RAADSVOORSTEL

Gemeenteraad	:	Bergen
Raadsvergadering	:	27 juni 2017
Zaaknummer	:	BB17.00267
Voorstelnummer	:	RAAD170047
Commissie	:	Algemene raadscommissie
Commissie	:	15 juni 2017
Soort agendering	:	Ter bespreking
Agendapunt	:	
Team	:	Beleid & Vastgoed
Opsteller(s)	:	Rob Schouten
Telefoonnummer	:	
Bijlagen:	:	ja

Onderwerp:	– De behandeling van de ontwerpjaarstukken 2016 en de ontwerpbegroting 2018 van de Regionale Uitvoeringsdienst Noord-Holland Noord (RUD NHN).
-------------------	---

Voorgesteld besluit

Uw raad besluit:

1. Kennis te nemen van de ontwerpjaarstukken 2016 en de ontwerpbegroting 2018 van de RUD NHN;
2. In te stemmen met het voorgenomen AB besluit resultaatbestemming Jaarstukken 2016 in de vergadering van het algemeen bestuur van de RUD NHN op 7 juli 2017, met inachtneming van de zienswijzen;
3. In te stemmen met de vaststelling van de begroting 2018 in de vergadering van het algemeen bestuur van de RUD NHN op 7 juli 2017, met inachtneming van de zienswijzen;
4. In te stemmen met de conceptbrief met zienswijzen op ontwerpjaarstukken 2016 en ontwerpbegroting 2018 van het college aan het dagelijks bestuur van de RUD NHN;
5. Kennis te nemen van de reactie van de RUD NHN op de conceptzienswijzen van het college.

Geheimhouding

- Nee
 Ja

RAADSVOORSTEL

1 INLEIDING

Jaarlijks biedt de gemeenschappelijke regeling (GR) RUD NHN de jaarstukken over het afgelopen kalenderjaar (2016) aan, alsmede een begroting voor het komende jaar (2018) voor zienswijzen van het college. Een GR is een collegeregeling, waarbij de raad budgetrecht heeft, daarom wordt de raad gevraagd in te stemmen met de zienswijzen. Het college oefent op haar beurt via vertegenwoordiging in het algemeen bestuur (AB) van de RUD NHN haar stemrecht uit. Het college brengt deze zienswijzen voorafgaand aan besluitvorming in het AB in, waarna besluitvorming al of niet gewijzigd plaatsvindt. Middels bijgaande brief met zienswijzen wordt het dagelijks bestuur (DB) voorafgaand aan de vergadering van het AB over de zienswijzen geïnformeerd.

1.1 Doel advies

Van de raad wordt verwacht dat hij beoordeeld of in 2016 de budgetten voor de RUD NHN zijn uitgegeven conform de beschikbaarstelling en of de conceptbegroting voor 2018 aansluit bij de verwachtingen.

2 KEUZERUIMTE

De raad heeft budgetrecht, dat hij bij een gemeenschappelijke regeling (GR) als de RUD NHN uitoefent via vertegenwoordiging in het algemeen bestuur van die GR. De vertegenwoordiger in het AB brengt bij de behandeling voor besluitvorming van de jaarstukken en de begroting de zienswijzen van de raad in, waarna besluitvorming al of niet gewijzigd plaatsvindt. Middels bijgaande brief met zienswijzen wordt het dagelijks bestuur (DB) voorafgaand aan het AB over de zienswijzen geïnformeerd.

Bij de oprichting van de RUD NHN in 2013 zijn de basistaken van de gemeente op het gebied van milieu verplicht overgedragen aan de RUD NHN. Daarnaast zijn ook een aantal milieutaken overgedragen die de gemeente in eigen beheer zou mogen uitvoeren. In 2017 wordt door de RUD NHN onderzoek uitgevoerd in het kader van het project “meer – minder taken”, met als doel om te komen tot een prijs per milieutaak, waardoor de gemeente eenvoudiger een afweging kan maken of een milieutaak door de RUD NHN wordt uitgevoerd of in beheer van de gemeente zelf. In 2017 en 2018 zal hier onderzoek naar en besluitvorming over plaatsvinden, waarna deze keuzemogelijkheid in 2019 gemaakt moet kunnen worden.

2.1 Beleidskaders

Er zijn geen beleidskaders van toepassing.

3 ADVIES

3.1 Toelichting op het advies

Jaarstukken 2016:

De aanbevelingen en verzoeken die bij de positieve zienswijze op de concept jaarstukken 2016 worden gegeven zijn gericht op het verduidelijken van het investeringsplan van de RUD NHN, het verbeteren van de samenwerking en verduidelijking van de aanwending van de lumpsum bijdrage bij het uitvoeren van taken.

Conceptbegroting 2018:

De voorliggende ontwerpbegroting 2018 geeft onvoldoende inzicht in het toekomstbeeld, waardoor er geen inzicht is in de financiële ontwikkelingen en risico's voor zowel de RUD NHN als de gemeenten.

Bij de RUD NHN lopen of starten binnenkort een aantal onderzoeken/onderwerpen die in belangrijke mate de toekomstige werkzaamheden (soort en omvang) van de RUD NHN gaan bepalen. De nieuwe omgevingswet, eventueel een nieuwe financieringsvorm (output- of resultaatgerichte financiering) en de keuze om meer of minder taken bij de RUD NHN onder te brengen geven deze onzekerheid. In de inleiding van de ontwerpbegroting worden deze zaken wel genoemd, maar in de meerjaren begroting wordt niet in woorden, noch financieel een inschatting gemaakt van de mogelijke gevolgen.

Vanwege de behoefte van het college om meer inzicht te krijgen in de toekomstige ontwikkeling van de RUD NHN en de financiële gevolgen daarvan, zijn de concept zienswijzen op voorhand besproken, om de RUD NHN ook op voorhand in de gelegenheid te geven hierop te reageren en niet te wachten op een behandelnota van de zienswijzen, die vlak voor de vergadering van het algemeen bestuur aan het dagelijks bestuur worden aangeboden. Die gelegenheid is door de RUD aangegrepen om een groot aantal toezeggingen te doen, op grond waarvan het college tot een positieve zienswijze onder voorwaarden kan komen.

3.2 Overwegingen van het college

De zienswijzen op de jaarstukken 2016 en de ontwerpbegroting 2018 zijn scherp gesteld en hebben in vooroverleg tussen de gemeente en de RUD NHN geleid tot een extra ambtelijk overleg, waarbij de RUD NHN op voorhand kennis heeft genomen van de concept zienswijzen en de mogelijkheid heeft gekregen hierop te reageren. Deze schriftelijke reactie is bijgevoegd. De inhoud van deze reactie heeft de gevraagde besluitvorming ten aanzien van de begroting 2018 positief beïnvloed, omdat de toezeggingen die door de RUD worden gedaan de omissies in de begroting op korte termijn zullen wegnemen.

Zoals in de inleiding van de begroting 2018 wordt aangegeven staat de RUD NHN op een keerpunt. In het bedrijfsplan 2013 van de RUD is o.a. opgenomen dat de RUD NHN moet onderzoeken of de lumpsum bijdragen worden gehandhaafd, of vervangen moeten worden door output gerichte financiering. Het onderzoek hiernaar wordt binnenkort gestart. De RUD NHN is verzocht om de opdrachtformulering van deze onderzoeksopdracht met de gemeente te delen, zodat deze opdracht eventueel kan worden uitgebreid met alle aspecten die te maken hebben op de bedrijfsvoering van en risico's voor de gemeente en niet uitsluitend kijkt naar de bedrijfsvoering van de RUD NHN. In de overwegingen om te komen tot een zienswijze hebben derhalve niet alleen de jaarstukken 2016 en de begroting 2018 een rol gespeeld, maar ook de reactie daarop van de RUD NHN. Hieronder de behandeling van de zienswijzen, zoals opgenomen in de brief aan het dagelijks bestuur van de RUD NHN, aangevuld met een toelichting en met de reactie van de RUD NHN:

Zienswijze (in normaal schrift)

Toelichting zienswijze (cursief)

Reactie RUD op zienswijze (onderstreept)

De concept jaarstukken 2016 geven aanleiding tot het maken van de volgende opmerkingen:

1. Maak zichtbaar wanneer de kredieten beschikbaar zijn gesteld en wat het verwachte afrondingsjaar is. Ook zijn er nog investeringskredieten, waar de laatste uitgaven in

2014 hebben plaatsgevonden. Kunt u aangeven wat de reden is dat deze kredieten nog niet zijn afgesloten.

De RUD NHN heeft bij het opstellen van de jaarrekening 2015 en begroting 2017 dat 2016 gebruikt zal worden om het meerjareninvesteringsplan te updaten. We moeten constateren dat ze hierin niet geslaagd zijn, gezien de looptijd van het gepresenteerde meerjareninvesteringsplan.

Toezegging van de RUD dat uiterlijk 1 september 2017 een geactualiseerd meerjareninvesteringsoverzicht wordt gepresenteerd.

In het bedrijfsplan van de RUD NHN is opgenomen dat deelnemende partijen vanaf 2014 een inrijkmogelijkheid krijgen in het zaakstelsel van de RUD NHN. Hierdoor kunnen deelnemers, zonder de organisatie van de RUD NHN hiermee te belasten, op enig moment (voortgangs-)informatie verkrijgen. Tot op heden is de inrijkmogelijkheid nog niet gerealiseerd. Wij dringen er op aan dat deze inrijkmogelijkheid voor 1 oktober 2017 gerealiseerd wordt zonder aanvullende kosten voor de deelnemers.

De inrijkmogelijkheid is een nadrukkelijke wens van de deelnemende gemeenten die al in 2013 is geformuleerd in het bedrijfsplan. Met deze mogelijkheid kunnen gemeenten op elk gewenst moment, zonder extra belasting van de organisatie van de RUD NHN inzicht hebben in lopende zaken. Daarnaast is met de komst van de nieuwe omgevingswet deze inrijkmogelijkheid een must om aan de wettelijke verplichtingen te voldoen.

De RUD NHN onderschrijft het belang van de ontsluiting van deze gewenste informatie. Momenteel voldoen de systemen niet om een dergelijke ontsluiting mogelijk te maken. Op korte termijn zal een masterplan ICT opgesteld worden waarin deze functionaliteit meegenomen zal worden. De gemeenten zullen meegenomen worden bij de uitkomsten van dit masterplan en welke gevolgen (organisatorisch en financieel) dit heeft voor de RUD NHN en de deelnemende gemeenten.

3. Op het gebied van toezicht en handhaving staat vermeld dat het VTH-uitvoeringsprogramma 2016 voor de gemeentelijke opdrachtgevers binnen de gestelde kaders is uitgevoerd (100% uitvoering van het programma). Voor enkele (vraag gestuurde) taken zijn minder werkzaamheden uitgevoerd dan gepland. Het hiermee vrijgevallen budget is ingezet voor de uitvoering van taken die de planning overtroffen, zoals het uitvoeren van meer reguliere controles dan gepland. Voor drie gemeenten zijn minder reguliere controles uitgevoerd dan gepland. Deze achterstand wordt in de uitvoering van het programma 2017 meegenomen en weggewerkt. Wat hierin opvalt is dat niet alle geplande reguliere controles voor alle deelnemende gemeenten kunnen worden uitgevoerd, maar wel ruimte is voor het uitvoeren van meer reguliere controles voor individuele gemeenten waarbij nog budgetruimte is. Wij verzoeken u aan te geven welke overwegingen aan deze keuze ten grondslag hebben gelegen.

Uit de verstrekte informatie is niet op te maken of de inbreng van een gemeente ook geheel wordt aangewend voor de uitvoering van taken voor die gemeente. Dit is wel goed gescheiden tussen provincie en gemeenten.

Het DB zal na 16 juni hier een reactie op geven.

De ontwerpbegroting 2018 geven aanleiding tot het maken van de volgende opmerkingen:

1. Een jaar geleden heeft de RUD NHN aangegeven dat 2016 gebruikt zal worden om het meerjareninvesteringsplan te updaten. Wij moeten constateren dat deze update nog niet heeft plaatsgevonden. Het plan geeft geen doorkijk naar de jaren 2018 en verder, maar laat enkel een verloop zien tot en met 2017.

De RUD NHN heeft bij het opstellen van de jaarrekening 2015 en begroting 2017 dat 2016 gebruikt zal worden om het meerjareninvesteringsplan te updaten. We moeten constateren dat ze hierin niet geslaagd zijn, gezien de looptijd van het gepresenteerde meerjareninvesteringsplan. Het risico bestaat dat een update van het investeringsplan zal leiden tot hogere kapitaallasten, dan waar nu rekening mee is gehouden in de begroting.

Toezegging van de RUD dat uiterlijk 1 september 2017 een geactualiseerd meerjareninvesteringsplan wordt gepresenteerd. Tevens heeft de RUD NHN aangegeven dat in de begroting 2018 rekening is gehouden met kapitaallasten voor investeringen. Hiermee is het eerder genoemde risico kleiner dat een bijgesteld meerjareninvesteringsplan zal leiden tot een begrotingstekort.

2. De informatie die door de hele begroting heen loopt sluit niet in alle gevallen op elkaar aan. In het overzicht van de reserves is deze aansluiting niet aanwezig en hiermee is onduidelijkheid over een aantal fundamentele elementen (weerstandsvermogen, kengetallen, geprognostiseerde balans) in de begroting.

Door de verschillen ontstaat onduidelijkheid over een aantal fundamentele elementen in de begroting 2018, zoals weerstandsvermogen, kengetallen en de geprognostiseerde balans.

In de begroting is een onjuiste tabel weergegeven. Dit heeft geen invloed op het resultaat of bijdragen van de deelnemers. In de definitieve begroting zal de juiste tabel opgenomen worden.

3. In de begroting wordt niet duidelijk aangegeven in hoeverre (financieel) rekening is gehouden met de invoering van de Omgevingswet.

Zowel in de cijfers, als in de toelichting is niet duidelijk weergegeven voor welke keuzes de RUD staat en wat de financiële of organisatorische consequenties zijn. Terwijl de nieuwe omgevingswet grote consequenties voor de RUD NHN zal hebben.

De RUD NHN kan de financiële gevolgen van de invoering van de omgevingswet nu niet inschatten. Hierdoor is gekozen om de financiële gevolgen niet op te nemen, maar als risico in de risicoparagraaf te benoemen en te kwantificeren op € 131.000.

4. De meerjarenraming laat eigenlijk alleen mutaties zien in 2018 en zeer gering mutaties in 2019. Hiermee wordt onvoldoende inzicht gegeven in de te verwachten ontwikkelingen in de toekomst.

Om de gemeenten beter mee te nemen in de ontwikkelingen die op stapel staan en de consequenties van deze ontwikkelingen voor de RUD NHN en de gemeenten, zou een inschatting voor de langere termijn wenselijk zijn.

De drie belangrijkste ontwikkelingen (meer-minder taken, outputfinanciering en Omgevingswet) zijn wel benoemd, maar hebben niet geleid tot financiële uitgangspunten. De uitgangspunten zullen nader toegelicht worden in de definitieve begroting 2018.

5. Het investeringsoverzicht laat een verloop zien tot en met 2017. Het geeft geen doorkijk naar de jaren 2018 en verder. De RUD NHN heeft een jaar geleden al aangegeven dat 2016 gebruikt zal worden om het meerjareninvesteringsplan te updaten. Dit dient zo spoedig mogelijk te worden aangeleverd.

Zie punt 1 hierboven

Zie punt 1 hierboven

6. In het overzicht is niet zichtbaar sinds wanneer de kredieten beschikbaar zijn gesteld en wat het verwachte afrondingsjaar is. Ook zijn er nog investeringskredieten, waar laatste uitgaven in 2014 hebben plaatsgevonden. Dit dient te worden aangepast.

Zie punt 1 hierboven

Zie punt 1 hierboven

7. Het EMU saldo dient te worden opgenomen in de begroting.

Volgens de BBV is de RUD NHN verplicht het EMU saldo op te nemen in haar jaarstukken. Hier wordt niet aan voldaan.

De RUD NHN zal het EMU saldo opnemen in de definitieve begroting.

8. Zoals vermeld in het bedrijfsplan van de RUD NHN dient vanaf 2017 te worden gewerkt met een structureel 5% lager kostenniveau. In de begroting wordt vermeld dat vanaf 2018 de bijdrage van de deelnemers met 5% kan worden verlaagd. De effectieve verlaging is als gevolg van de indexatie lager dan 5%. In de begroting wordt niet inzichtelijk gemaakt op welke wijze het lagere kostenniveau is gerealiseerd waardoor de verlaging van de bijdrage kan worden gerealiseerd. Door het ontbreken van deze informatie is niet toetsbaar of daadwerkelijk een besparing is gerealiseerd of dat deze enkel administratief (aanpassing van de lumpsumbijdrage) van aard is. Enkel een aanpassing van de begrote bijdrage heeft geen directe doorwerking bij het vaststellen van het VTH- uitvoeringsprogramma en de daaraan gekoppelde benodigde bijdrage terwijl een lager kostenniveau dit wel heeft. Onzeker is of een daadwerkelijke verlaging van het kostenniveau is gerealiseerd aangezien de afgelopen jaren de productieve uren zijn verlaagd van 1400 naar 1300 uur en het uurtarief verhoogd met ingang van 2016 van €71,- naar €81,30. Over de verhoging van het uurtarief heeft tot op heden geen besluitvorming in het Algemeen Bestuur plaatsgevonden.

In de begroting is enkel administratief de lumpsumbijdrage verlaagd en ontbreekt het inzicht over de wijze waarop de efficiency taakstelling wordt gerealiseerd. Enkel een aanpassing van de begrote bijdrage heeft geen directe doorwerking bij het vaststellen van het VTH uitvoeringsprogramma en de daaraan gekoppelde benodigde bijdrage, terwijl een lager kostenniveau dit wel heeft. Het is voor de gemeenten niet toetsbaar of een daadwerkelijke verlaging van het kostenniveau is gerealiseerd, aangezien de

afgelopen jaren de productieve uren zijn verlaagd van 1400 naar 1300 uur en het uurtarief is verhoogd met ingang van 2016 van € 71,- naar € 81,30. Over de verhoging van het uurtarief heeft tot op heden geen besluitvorming in het algemeen bestuur plaatsgevonden.

Voor 16 juni zal de onderbouwing aan de gemeenten verstrekt worden van de gerealiseerde bezuiniging en de ontwikkeling van het uurtarief. Verder geeft de RUD NHN aan dat het uurtarief tot nu toe niet is ingezet als (bestuurlijk) stuurinstrument.

9. Een koppeling tussen het uitvoeringsprogramma en de begroting ontbreekt. De begrote bijdrage is hierdoor geen weergave van de verwachte benodigde bijdrage voor de taakuitvoering. Het verdient daarom geen aanbeveling om de deelnemers, zoals vermeld in de ontwerpbegroting 2018, te verzoeken de lumpsumbedragen in hun begroting op te nemen.

Onzeker is of het opnemen van de lumpsumbedragen in hun eigen begroting, financieel voldoende de lading dekt van de bijdrage aan de RUD NHN.

Door de keuze voor een input financiering is het ingebrachte budget leidend en niet de taakuitvoering of prijs/productverhouding. Het uitvoeringsprogramma is een uitvloeisel van ingebracht budget.

3.3 Regionale samenwerking en couleur lokaal

Om het grootst mogelijke effect te bereiken, zijn de concept zienswijzen in Regio Alkmaar verband opgesteld en gedeeld met alle andere deelnemers aan de RUD NHN in het werkgebied. In B(U)CH verband zijn de zienswijzen hetzelfde. Ten opzichte van de regio Alkmaar roepen de B(U)CH gemeenten de RUD NHN op om opdrachtformulering voor het onderzoek naar de toekomstige financieringsvorm te delen en begrotingsrisico's voor de gemeente in het onderzoek op te nemen en te beschrijven en hiermee niet te wachten tot de begroting 2019. Uitgeest is geen deelnemer van de RUD en behandelt de jaarstukken en begroting van de Omgevingsdienst IJmond.

3.4 Participatie, samenspel

N.v.t.

3.5 Risico's

Het risico bestaat dat de RUD NHN na vaststelling van de begroting 2018-2021 een begrotingswijziging moet aanbieden, als de beschikbaar gestelde middelen onvoldoende zijn voor de ontwikkelingen die op ze af gaan komen, of nieuwe inzichten. Met name voor het herijken van de meerjarenraming, ontwikkelingen ten aanzien van de Omgevingswet, discussie meer-mindertaken en outputgerichte financiering bestaat dit risico. Deze bijgestelde begroting kan mogelijk ook consequenties hebben voor de begrotingen van de deelnemende gemeenten. Het kan enerzijds komen door verhoging van de gemeentelijke bijdrage en anderzijds doordat de RUD NHN meertaken bij de gemeenten in rekening kan brengen.

3.6 Financiën

In de begroting 2018 wordt een gemeentelijke bijdrage gevraagd van:

Bergen	€ 569.535
Castricum	€ 578.119
Heiloo	€ 298.778

De begroting is in alle gemeenten toereikend en bijstelling is niet nodig.

3.7 Communicatie

Besluitvorming vindt plaats in de vergadering van het AB van 7 juli 2017. Uiterlijk 30 juni 2017 dient een zienswijze op zowel de ontwerp jaarrekening 2016 als op de ontwerp begroting 2018 bij het DB van de RUD NHN te zijn ingediend.

4 UITVOERING, PLANNING en ORGANISATIE

De raad wordt met een bestuurlijke tertaal rapportage geïnformeerd over de voortgang.

5 ACHTERLIGGENDE DOCUMENTEN

N.v.t.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van de gemeente Bergen

De heer M.J. Pothast
secretaris

Mevrouw drs. H. Hafkamp
burgemeester